

Tulevaisuus Livon Vesillä

Yhteistyöryhmän loppuraportti ja ehdotus osakaskunnille toimintasuunnitelmaksi

Vahvistettu SO 9.4.2021

Tavoite ja lähtökohdat

Osakaskunnat päättivät kokouksessaan 16.7.2020 perustaa työryhmän laatimaan ehdotus yhteistyöstä osakaskuntien käsiteltäväksi v. 2021 vuosikokouksissa. Kokous perustui Seppo Ortian 4.5.2020 lähettämään ehdotukseen yhteistyöstä Livon vesistöalueen osakaskunnille sekä kokouskutsuun 24.6.2020.

Osallistujat 16.7.21:

Jukka Koutaniemi, Pudasjärven Kehitys Oy, Teams isäntä

Olavi Ollila	Mäntyjärvi
Antero Mustakangas	Kouva
Vesa Rajahalme	Rytinki
Heikki Mosorin	Rytinki
Marko Ojala	Livo
Marko Ipatti	Livo
Seppo Ortia	Livo
Eikka Taavitsainen	Aitto-Oja

Mukana lisäksi estyneinä osallistumaan tähän kokoukseen
Lauri Rantala, Iijoen kehittämiskoordinaattori
Eero Oinas-Panuma, Kalatalousalueen hallituksen jäsen

Työryhmään nimettiin

Jouko Nissi	Aitto-Oja
Seppo Ortia	Livo
Heikki Mosorin	Rytinki
Tuomas Kuusisto	Kouva
Jukka Koutaniemi	Pudasjärven Kehitys Oy
Lauri Rantala	Iijoen kehittämiskoordinaattori
Veli-Matti Ruotsalainen	Elinkeinopäällikkö, Posion kunta

Kokoushistoria - muistiot

16.7.20	Perustava kokous
30.9.20	Osakaskunnat - Tavoitteiden vahvistaminen
13.10.20	Työryhmä- tehtävien jäsentely
27.10.20	Työryhmä – Kiiminkijoki ry
2.12.20	Osakaskunnat – tilanearvio
5.1.21	Osakaskunnat – Metsähallitus eräpalvelut
26.1.21	Työryhmä – vesistösuunnitelma
18.2.21	Osakaskunnat – Syötteen matkailu
23.3.21	Työryhmä – loppuraportti

Tavoitteemme

Livon vesistöalue on määritelty kattamaan kalatalousalueen mukaisesti Livojoki vesistöineen lijoesta Livojärveen. Alueemme siis jakautuu Pudasjärven ja Posion alueille Oulun ja Lapin maakunnissa. Osakaskuntien/valtion vesistöomistukset jakautuvat n. 60/40%. Osakaskunnilla on siis merkittävä vastuu vesistöistä. Alueen vakituisille ja vapaa-ajan asukkaille ja matkailulle vesistö on merkittävä sijoituskohte. Yhteiskunnallinen merkitys perustuukin juuri vapaa-ajan asukkaiden määrän kasvuun ja matkailuun laajalla vesistöalueella.

Työryhmä asetti tavoitteekseen valmistella keskeiset aiheet osakaskuntien yhteistyötä vaativista tehtävistä sekä arvioida toimintamallia jatkossa. Toimintamallin on tuettava vesistöalueen kehitykseen tähtääviä suunnitelmia, mutta on myös voitava itse toteuttaa yhdessä päätettäviä hankkeita, sekä hankkia niille rahoitusta.

Aihealueiksi valittiin

Virkistysarvon määrittely ja mittaaminen

Vesistön hoito

Kalastus

Informaatiojärjestelmät

Toimintamalli

1. Virkistysarvo

Pudasjärven kaava-alueella suoran matkailutulon mittarina voimme nyt käyttää KAMK in selvitystä mittarina rantaosayleiskaavan rakentamatonta potentiaalia. "Matkailullisen vapaa-ajanasumisen aluetaloudelliset vaikutukset Case Pudasjärvi" Välitön matkailutulo. Potentiaalinen kasvuvara on n. 400€/v. (muistio 2.12.20)

Tämä kasvupotentiaali on osa kokonaisuutta, mutta selvästi suurin. Kalastusmatkailun matkailutulo vaihtelee eri vesistöalueilla, mutta on 100-250€/hlövrk. . Joka tapauksessa jo suuruusluokka on innostava.

Posion mukanaolo on todella tärkeä, ja huomiota Livojärven alueeseen on jatkossa kiinnitettävä huomiota.

2. Vesistökuunnostukset

Työryhmän tuloksena on Lauri Rantalan kokoama raportti
"Livojoen vesistön kehittämishankkeet ja toimijaverkostot"

Tehtävänä on näin ylläpitää kokonaiskuvaa toimintasuunnitelmien tueksi.

Lähdeaineistona on käytettävissä MH n kokoama selvitys n. 100 sta purosta. Näistä keskitytään ensisijaisesti valuma-alueisiin kutusorastusalueisiin, joista on nyt nimetty Hillikoski ja Peurakoski/Juominginoja. Valuma-alueiden kunnostukset vaativat erityisesti osakaskuntien aktiivisuutta, mihin tarvitaan pitkäjänteisyyttä. Tehtävä vaatii myös ammattitaitoista suunnittelua ja tulosten seurantaa, missä vertailukohtana voidaan tulkita aiemmilta vuosilta kerättyä mittausdataa. Välittömien valumakorjausten lisäksi tavoitteeksi asetamme myös vesistö tutkimuksen.

Tulevat soiden entisöinnit ovat merkittäviä myös valumakorjausten kannalta.

Posion alueen hankkeet, erityisesti Mäntyjoki ovat riippuvaisia myös Vesku II:n toteutumisesta. Yhteistyö Metsähallituksen valumahankkeiden kanssa voidaan käynnistää, kun pääsemme osakaskuntien kanssa sopimukseen toimintamallista.

3. Kalastus

Käytössämme on kokemuksia yhteislupatoteutuksista sekä alustava laskelma Iijoesta Rytinkiin ja Kouvalle ulottuvasta viehelupatulosten jakoperiaatteesta. Yhteisluvan hallinnoinnin lisäksi on suunniteltava koskialueiden kulkureitit ja ohjeet, jotka syötetään digitaaliseen karttaopasjärjestelmään. Tavoitteena on saada ohjeet koko vesistöalueelle.

Kalaston istutus ja hoito on suunniteltu suunniteltavaksi tulevassa yhteistyössä. Iijoen kalatalousalueen kehittämis- ja hoitosuunnitelma on tätä kirjoitettaessa lausuntokierroksella, joten se voidaan huomioida myöhemmin.

4. Tietojärjestelmät

Tietojärjestelmää kehitetään yhteistyössä Syötteen hankkeiden kanssa. Tavoitteena on löytää kustannustehokkuus järjestelmien hallinnassa ja ylläpidossa ja toisaalta myös hyödyntää jo tarjolla olevia hankerahoitusmalleja.

Työryhmässä on selvitetty eri vaihtoehtoja, joista on tehtävä valintoja. Tästä on erillinen dokumentti. Vastaava karttaopashanke on myös Koillismaan kalatalousalueella, mitä on myös syytä seurata.

Syötteen matkailuyhdistyksen digihanke sisältää synergiaosioita, jotka tukevat matkailua. Ajatuksena on Livon vesistöalueen sisällyttäminen Syötteen matkailualueeseen.

Ajatuksena on laatia nettisivustosta DEMO, jonka antaisi mahdollisimman monelle informaatiota Tulevaisuus Livon Vesillä suunnitelmista.

5. Toimintamalli

Osakaskuntien lisäksi on löydettävä yhteistyö Aittojärven, Livon, Sarakylän ja Posion alueen kyläseurojen kanssa. Osakaskuntien tehtyä omat päätöksensä, on käytävä neuvottelut kyläyhdistysten kanssa. Pudasjärven ja Posion tuen saaminen on myös oleellista.

Suunnitteluryhmä esittää oman yhdistyksen perustamista teemalla ”Tulevaisuus Livon Vesillä”. Yhdistyksen nimi voisi olla esim. ”Livojoki ry” tai ”Livon Vesillä ry”

Sääntöluonnosta on alkuun suunniteltu käyttäen mallina Syötteen Matkailuyhdistystä, Kiiminkijoki ry.ä ja Kiiminki-Jääli vesienhoitoyhdistystä.